

Elevundersøkelsen 2022

Hvordan opplever elever som mobbes sitt læringsmiljø?

En del elever opplever dessverre å bli mobbet på skolen. Disse elevene trives i mindre grad på skolen enn andre elever, og flere står utenfor det sosiale fellesskapet. De har også større faglige utfordringer enn de som ikke opplever å bli mobbet.

STATISTIKK | Sist endret: 13.06.2023

Elevundersøkelsen høsten 2022 viste at 8,3 prosent av elevene på 7. trinn, 5,5 prosent på 10. trinn og 2,9 prosent på vg1 har opplevd å bli mobbet av andre elever på skolen to-til-tre ganger i måneden eller oftere. Disse utgjør henholdsvis 4 800, 3 000 og 1 700 elever. For å få mer kunnskap om elevene som svarer at de har blitt mobbet av andre elever på skolen, har vi sett på hva disse elevene svarer på andre spørsmål i Elevundersøkelsen sammenlignet med elever som svarer at de ikke har opplevd mobbing.

Hovedfunn

Vi finner at elever som opplever mobbing

- trives dårligere
- har mindre sosial omgang i friminuttene
- er mer misfornøyd med arbeidsroen i klasserommet
- har større faglige utfordringer
- er mer misfornøyd med ansatte på skolen og i skolehelsetjenesten

enn elever som ikke opplever mobbing.

Definisjonen av mobbing som er brukt i Elevundersøkelsen

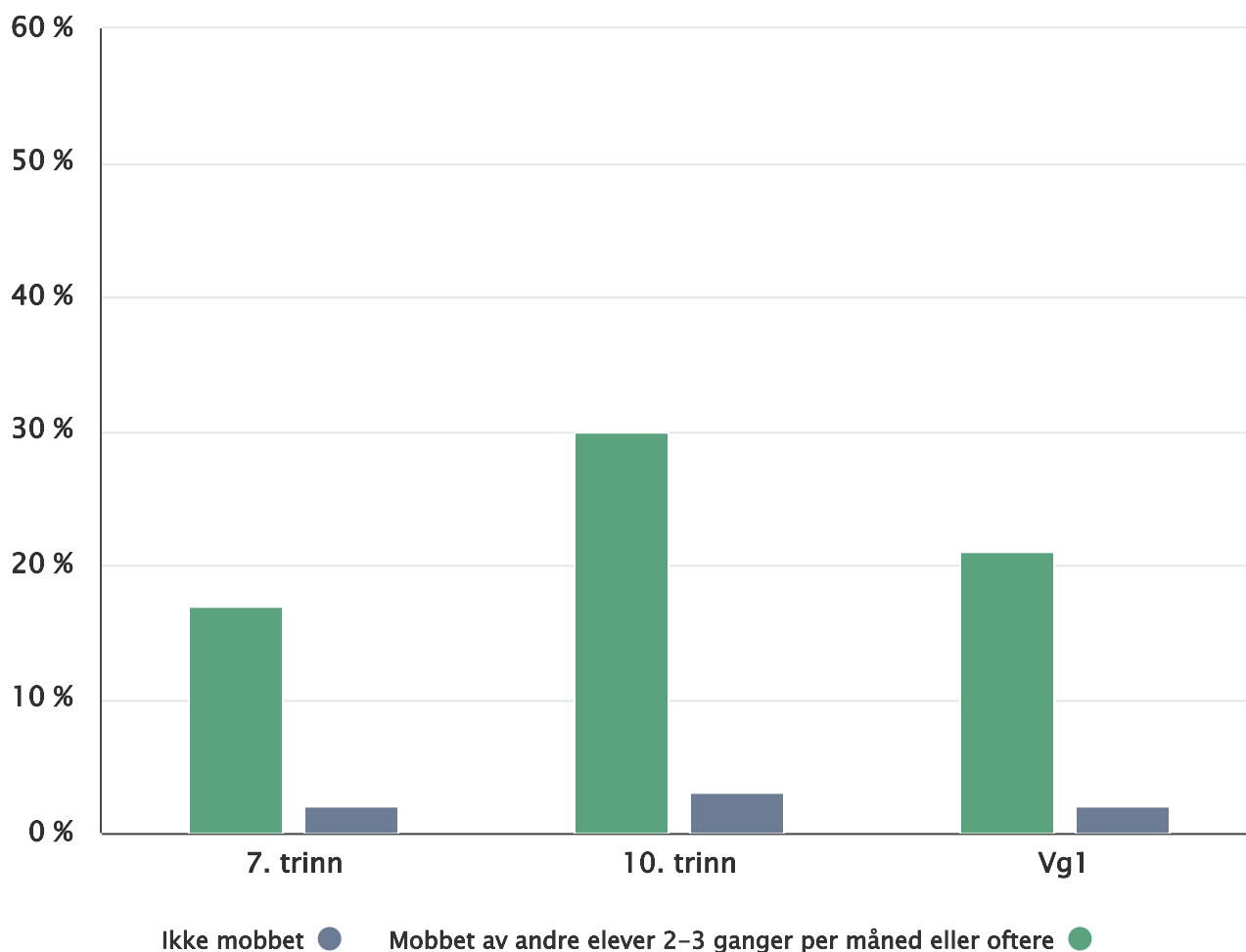
Med mobbing mener vi gjentatte negative handlinger fra en eller flere sammen, mot en elev som kan ha vanskelig for å forsvare seg. Mobbing kan være å kalle en annen stygge ting og erte, holde en annen utenfor, baksnakke eller slå, dytte eller holde fast.

Lavere trivsel

Mobbing har naturlig nok stor betydning for om en elev trives på skolen eller ikke. Andelen elever som svarer at de «ikke trives særlig godt» eller «ikke trives i det hele tatt» er ni–ti ganger så høy blant de som opplever mobbing, som blant de som ikke opplever mobbing. Elevene på 10. trinn trives generelt mindre på skolen enn elevene på 7. trinn og vg1, og nær én av tre elever som opplever mobbing på 10. trinn svarer at de ikke trives på skolen.

Det er likevel 43 prosent av elevene som opplever mobbing på 10. trinn, og 50 prosent på 7. trinn og vg1, som svarer at de «trives godt» eller «trives svært godt» på skolen. Det kan tyde på at en del elever som opplever mobbing også har mange positive opplevelser på skolen.

Elever som svarer «ikke noe særlig» eller «ikke i det hele tatt» på spørsmålet «Trives du på skolen?»

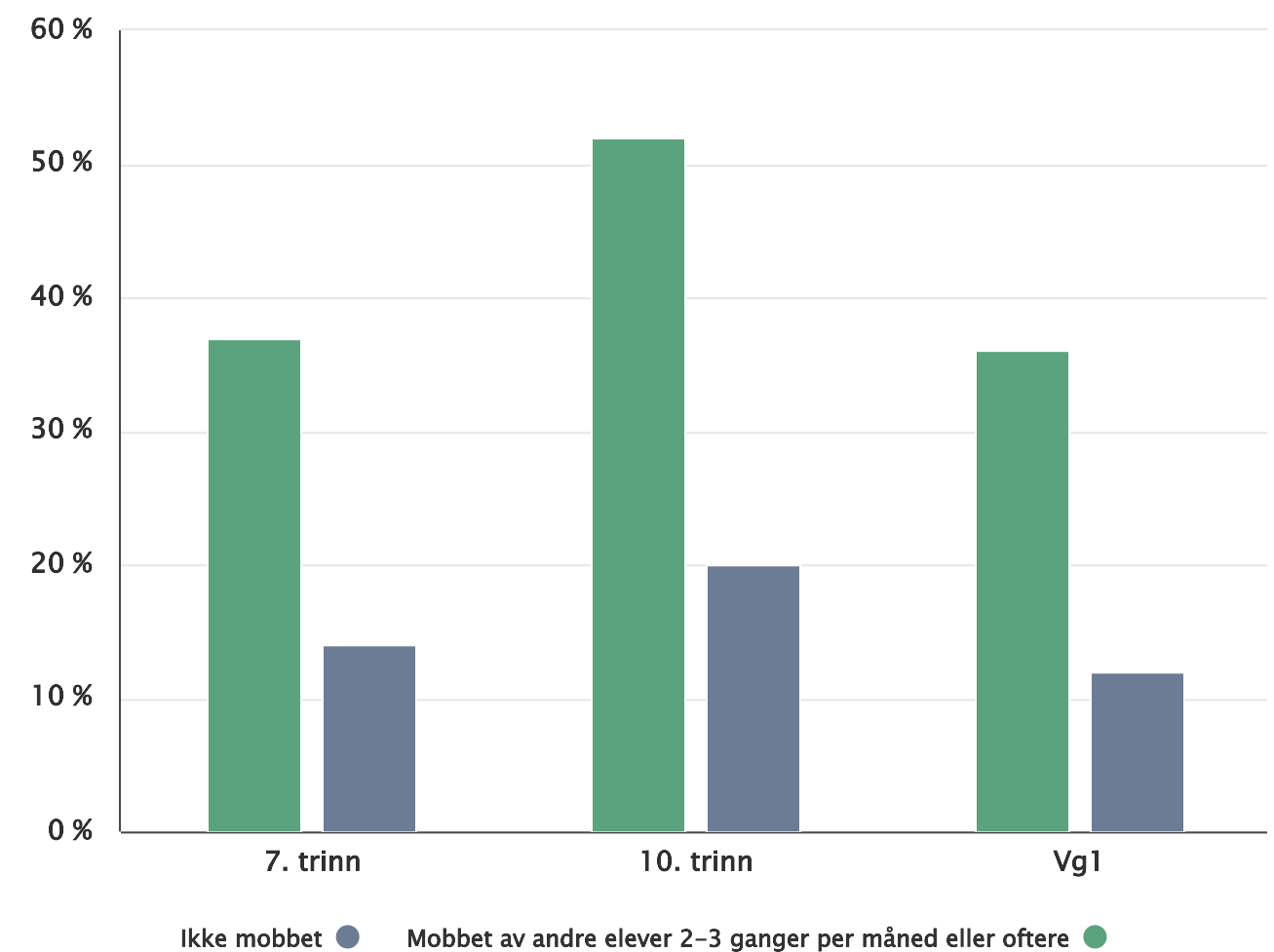

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	7. trinn	10. trinn	Vg1
Mobbet av andre elever 2-3 ganger per måned eller oftere	17%	30%	21%
Ikke mobbet	2%	3%	2%

I Elevundersøkelsen svarer også elevene på i hvilken grad de er enige i utsagnet «Jeg gleder meg til å gå på skolen». Å glede seg er en mer positiv ladet følelse enn å trives, og det er ikke overraskende færre elever som svarer at de gleder seg til å gå på skolen enn som svarer at de trives godt. Andelen elever som svarer at de er uenig i at de gleder seg til å gå på skolen er en del høyere blant de som opplever mobbing enn blant de som ikke opplever mobbing. Andelen elever som er uenig i utsagnet er, som for trivsel, høyest på 10. trinn.

Elever som svarer at de er «litt uenig» eller «helt uenig» i utsagnet «Jeg gleder meg til å gå på skolen»

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	7. trinn	10. trinn	Vg1
Mobbet av andre elever 2-3 ganger per måned eller oftere	37%	52%	36%
Ikke mobbet	14%	20%	12%

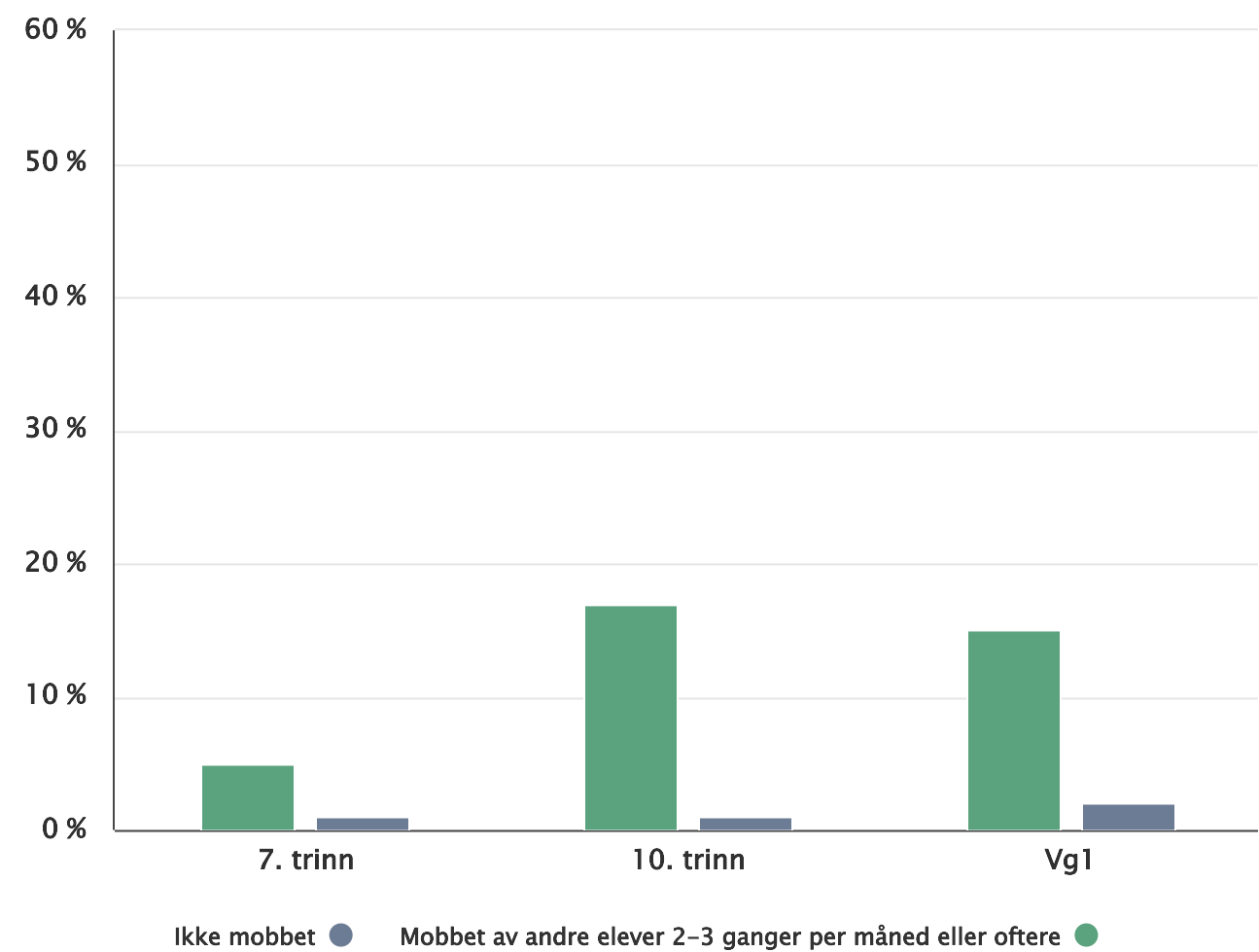
Utenfor det sosiale fellesskapet

Å holde noen utenfor fellesskapet er et av aspektene ved mobbing. De aller fleste elever har noen å være sammen med i friminuttene. Også blant de elevene som opplever mobbing svarer 80 prosent på 7. trinn, og rundt 70 prosent på både 10. trinn og vg1, at de «alltid» eller «ofte» har noen å være sammen med i friminuttene.

Andelen som svarer at de «sjelden» eller «aldri» har noen å være sammen med i friminuttene er likevel langt høyere blant elever som opplever mobbing, enn blant de som ikke opplever mobbing. Andelen elever som sjelden eller aldri har noen å være sammen med i friminuttene er høyere på 10. trinn og på vg1, enn på 7. trinn. En

forklaring på denne forskjellen kan være at det er mer organiserte aktiviteter i friminuttene på lavere trinn enn på høyere trinn.

Elever som svarer at de «sjelden» eller «aldri» har noen å være sammen med i friminuttene

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	7. trinn	10. trinn	Vg1
Mobbet av andre elever 2-3 ganger per måned eller oftere	5,0%	17,0%	15,0%
Ikke mobbet	1,0%	1,0%	2,0%

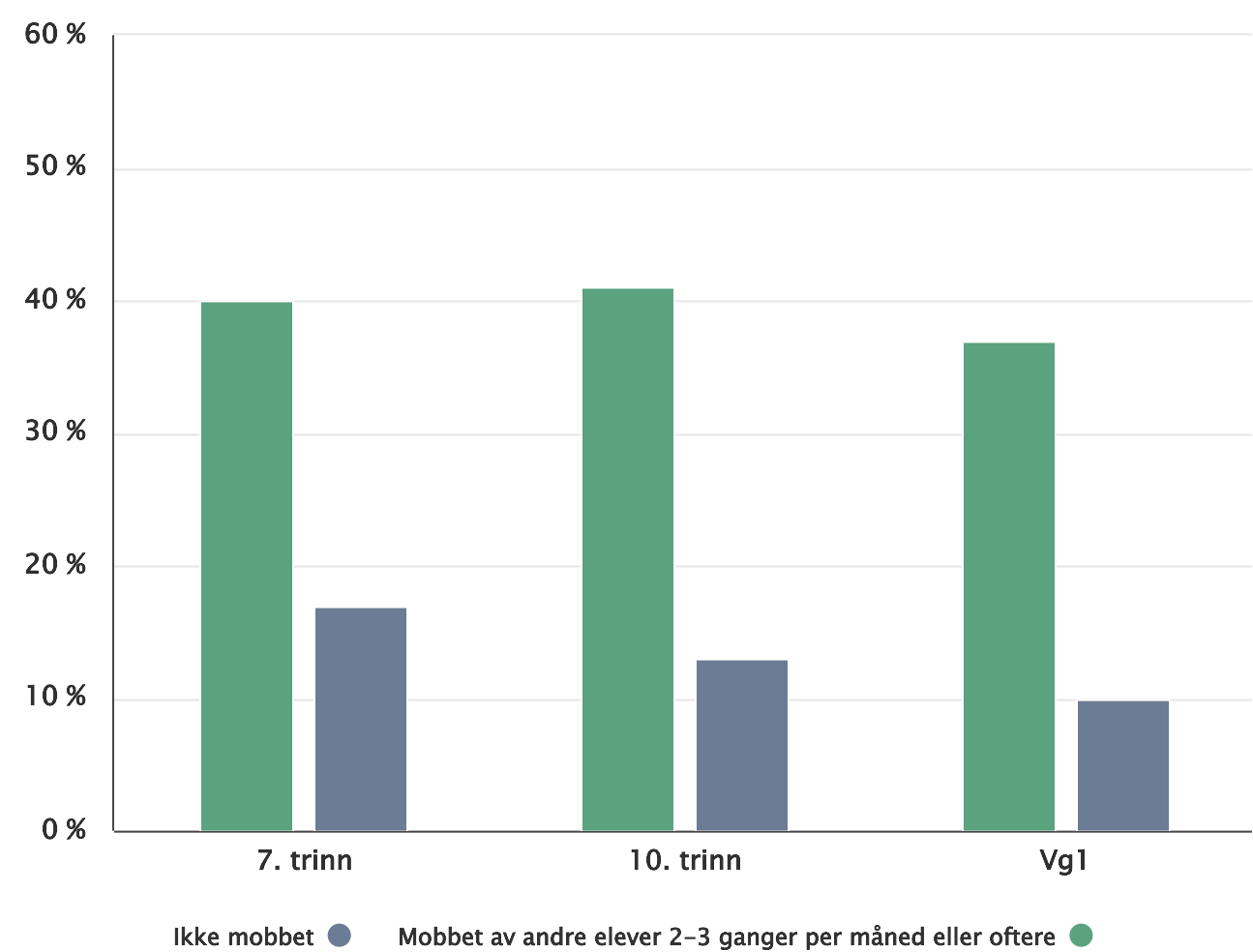
Utfordringer med arbeidsro og læring

Arbeidsro er viktig for konsentrasjon og læring. Andelen elever som svarer at de er «litt uenig» eller «helt uenig» i at det er god arbeidsro i timene er mye høyere blant de som opplever mobbing, enn blant de som ikke opplever mobbing. Generelt sett er

det færre elever på høyere trinn, enn på lavere trinn, som er misfornøyd med arbeidsroen. Denne trenden er ikke like tydelig blant de elevene som opplever mobbing. Det antyder at det er en sterkere sammenheng mellom mobbing og opplevelsen av arbeidsro på høyere trinn, enn på lavere trinn.

Sammenhengen mellom mobbing og opplevelse av arbeidsro kan tolkes dithen at elever som opplever mobbing oftere går i klasser som også har utfordringer med arbeidsro, enn de som ikke opplever mobbing. En annen tolkning kan være at en del elever som opplever mobbing også opplever uro som mer forstyrrende.

Elever som svarer at de er «litt uenig» eller «helt uenig» i at det er god arbeidsro i timene

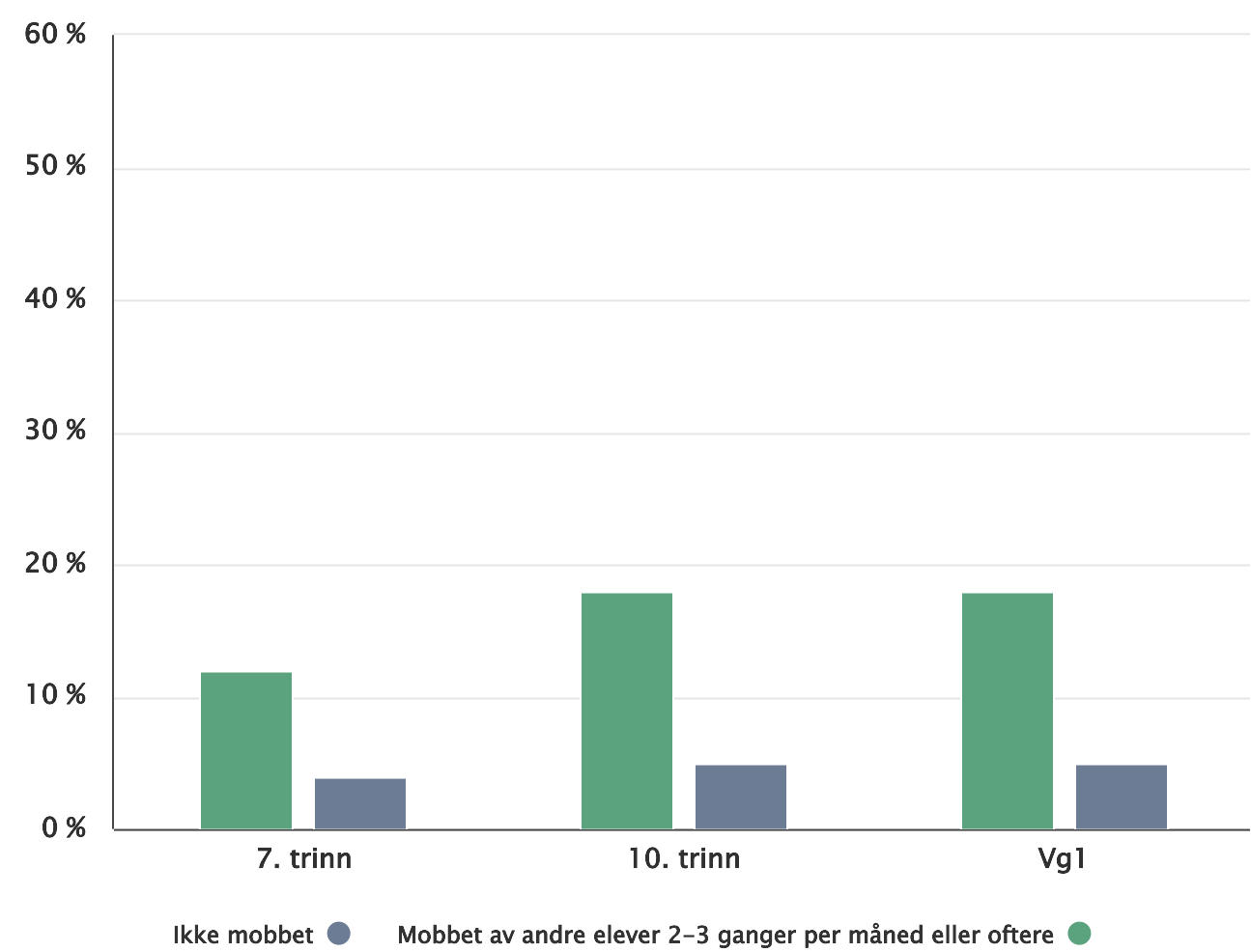

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	7. trinn	10. trinn	Vg1
Mobbet av andre elever 2-3 ganger per måned eller oftere	40%	41%	37%
Ikke mobbet	17%	13%	10%

Elevenes svar på om de greier å gjøre lekser på egen hånd vitner om at elever som opplever mobbing i større grad har faglige utfordringer enn andre elever. Andelen som svarer at det er «få» eller «ingen fag» hvor de greier å gjøre lekser på egenhånd er tre-fire ganger så høy blant de som opplever mobbing, som blant de som ikke opplever mobbing. Sammenhengen mellom faglige utfordringer og mobbing er størst på de to høyeste trinnene.

Elever som svarer i «svært få» eller «ingen fag» på spørsmålet «Får du lekser som du greier å gjøre på egen hånd?»

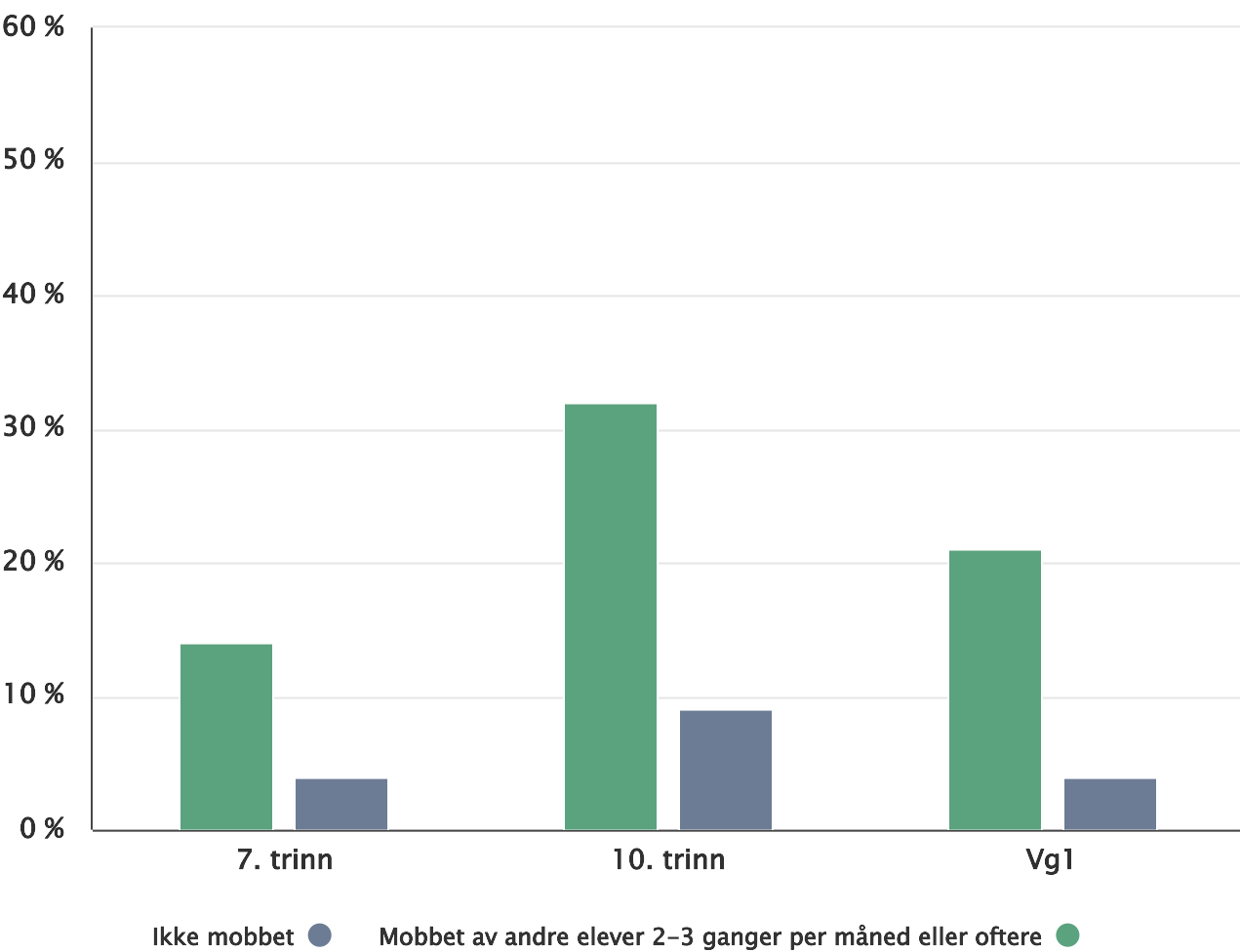
Kilde: Utdanningsdirektoratet

	7. trinn	10. trinn	Vg1
Mobbet av andre elever 2-3 ganger per måned eller oftere	12%	18%	18%
Ikke mobbet	4%	5%	5%

Mindre fornøyd med ansatte på skolen og skolehelsetjenesten

Både ansatte på skolen og i skolehelsetjenesten utgjør et viktig sikkerhetsnett for å fange opp og hjelpe med å motvirke mobbing. Blant elever som opplever mobbing er imidlertid misnøyen med skolehelsetjenesten en del høyere enn blant elever som ikke opplever mobbing. Misnøyen er generelt sett høyest på 10. trinn. På vg1 er andelen misfornøyde elever fem ganger så høy blant de som opplever mobbing enn blant de som ikke opplever mobbing.

Elever som svarer «ikke særlig fornøyd» på spørsmålet «Er du fornøyd med skolehelsetjenesten?»

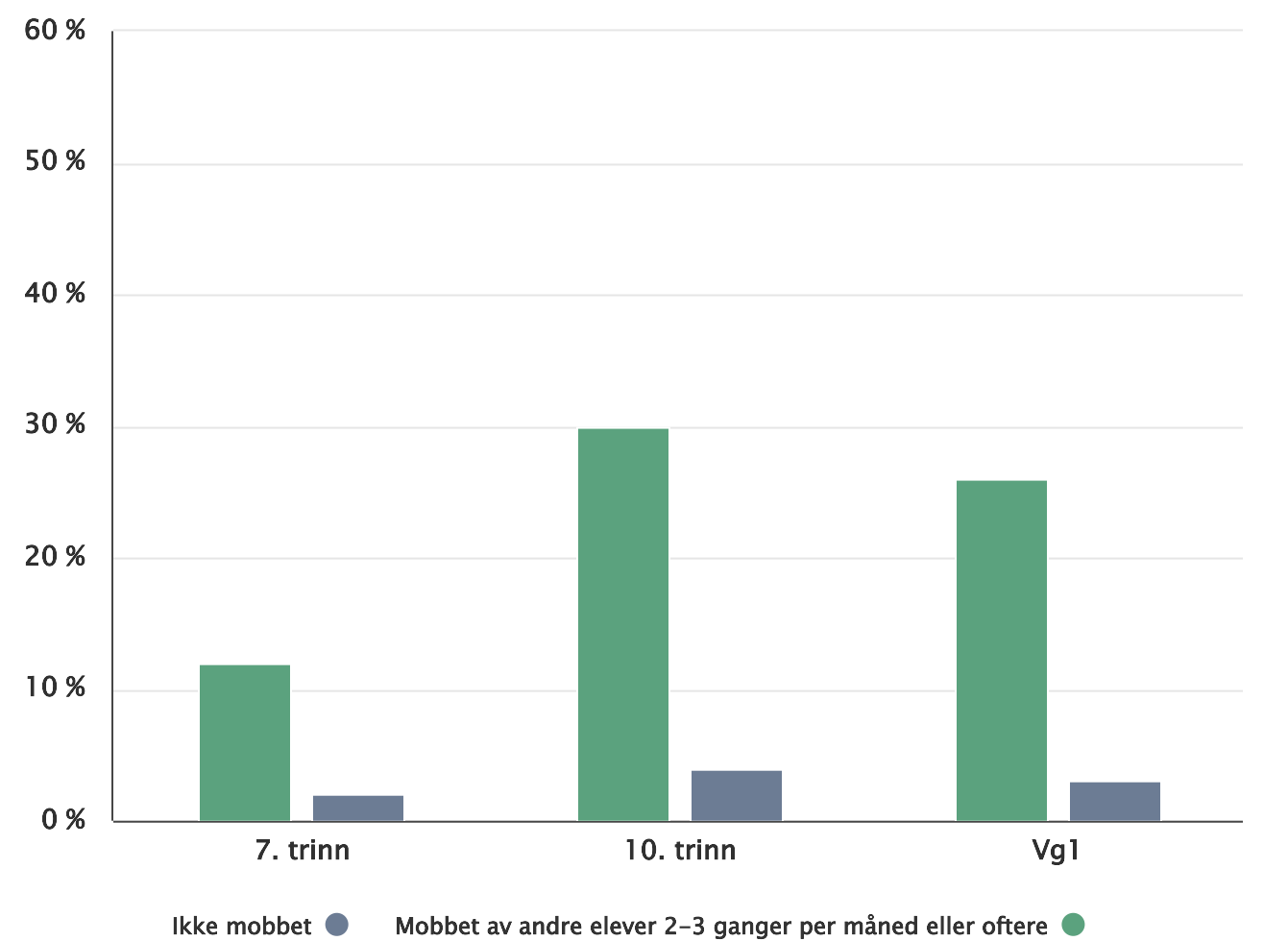

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	7. trinn	10. trinn	Vg1
Mobbet av andre elever 2-3 ganger per måned eller oftere	14%	32%	21%
Ikke mobbet	4%	9%	4%

Det er også en mye høyere andel av de som opplever mobbing enn av de som ikke opplever mobbing som svarer at det er «bare én» eller «ingen» voksne på skolen som sier eller gjør noe når noen er ubehagelig eller ekkel mot en elev. En tolkning av denne sammenhengen kan være at mobbing er mer utbredt på skoler hvor de voksne ikke reagerer på dårlig oppførsel.

Elever som svarer «bare én» eller «ingen» på spørsmålet «Reagerer de voksne på skolen når noen sier eller gjør noe ubehagelig/ekkel mot en elev?»

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	7. trinn	10. trinn	Vg1
Mobbet av andre elever 2-3 ganger per måned eller oftere	12%	30%	26%
Ikke mobbet	2%	4%	3%

Flere analyser

- Hovedanalysen for elevundersøkelsen 2021
- NTNU Samfunnsforskning publiserte tidligere i år en egen rapport om resultatene som omhandler mobbing og arbeidsro.
- Analyser av Elevundersøkelsen gjennomført av NTNU Samfunnsforskning publiseres i august. Rapporten som da publiseres vil være hovedanalysen av resultatene fra Elevundersøkelsen for høsten 2022. Der vil utvalgte læringsmiljøindekser analyseres, og resultatene fra spørsmål om mobbing blir ytterligere drøftet og analysert.